

4e kwartaalbrief 2023

Versie: Vastgesteld door Raad

21 december 2023

2 Belangrijke ontwikkelingen

Dit hoofdstuk heeft als doel om de Raad te informeren over (externe) ontwikkelingen die niet eerder gemeld zijn in een notitie of raadsbesluit. Een belangrijke ontwikkeling hoeft niet direct te leiden tot een financiële consequentie.

Zo is in paragraaf 2.1 de voortgang van de grote projecten terug te lezen. Paragraaf 2.2. beschrijft de voortgang van toegezegde onderwerpen aan de Raad. Wanneer er ontwikkelingen zijn op het gebied van risico's of kansen, dan wordt dit in paragraaf 2.3 vermeld.

Wanneer een ontwikkeling consequenties heeft voor het verwachte rekeningsaldo of wanneer het om de verrekening met een reserve gaat maken we onderscheid in de volgende oorzaken:

- ontwikkelingen over de opvang van vluchtelingen staan opgenomen in paragraaf 2.4;
- de algemene ontwikkelingen staan opgenomen in paragraaf 2.5.

In paragraaf 2.6 wordt een overzicht gepresenteerd, wat de ontwikkelingen voor effect hebben op het verwachte rekeningsaldo.

2.1 Voortgang grote projecten

In deze paragraaf wordt de Raad geïnformeerd over de voortgang van grote projecten. De Raad heeft zelf aangegeven welke projecten hier terug moeten komen. Het is niet nodig dat de Raad hierover een besluit neemt.

2.1.1 Voortgang Oost-West as

Programma Leefomgeving en Klimaat

In 2022 zijn de infrastructurele werkzaamheden van het project de Oost-West as afgerond. In de 4e kwartaalbrief 2022 heeft een eerste voorschot op de financiële afsluiting plaatsgevonden. Van het batige resultaat is € 3.200.000 gestort in de Reserve Kwaliteitsplan Openbare Ruimte en is € 275.000 gedoteerd aan de Voorzieningen Groot Onderhoud Openbare Ruimte.

Het project had meerdere financieringsbronnen, waaronder diverse subsidieregelingen. De toegekende subsidies zijn in 2022 definitief vastgesteld en ontvangen. Dat is reden dat we het restantsaldo van het project Oost-West as (€ 1,24 miljoen) in de Jaarstukken 2022 hebben afgesloten. Dit terwijl er nog geluidwerende maatregelen nodig zijn. Voor deze geluidwerende maatregelen vragen we in deze kwartaalbrief budget aan. Verwachting is dat de uitvoering van de geluidwerende maatregelen nog enkele jaren gaat duren.

2.1.2 Voortgang Holland Park

Programma Gebiedsontwikkeling

Holland Park Oost

De bouw van de laatste 296 woningen met commerciële voorzieningen naast metrohalte Verrijn Stuartweg vordert gestaag. De inrichtingsplannen voor het openbaar gebied worden in samenspraak met de ontwikkelaar uitgewerkt. Opleverprognose is medio 2025. De commerciële voorzieningen aan het Herman Broodhof zijn gefaseerd in gebruik genomen en er is een vergunning verleend voor een kleine, tijdelijke supermarkt. Er is een vergunning verleend voor de aanleg van een fietsbrug naar station Diemen-Zuid.

Holland Park West

In 2019 is de ontwikkelcombinatie BPD / Dura Vermeer na een aanbesteding geselecteerd en is een Koop- en Realisatie Overeenkomst gesloten, waarna in 2020 het bestemmingsplan is vastgesteld.

Nadat de brede school in juni is opgeleverd, is deze in september (feestelijk) in gebruik genomen. In fase 1 zijn 106 woningen in aanbouw, die in het vierde kwartaal opgeleverd zullen worden. 65 middeldure huurwoningen zijn in de zomerperiode toegewezen aan huurders. Op 28 september is een aanvullend krediet verstrekt voor de gedeeltelijke compensatie van de meerkosten voor de brede school.

De ontwikkeling en realisatie van de vervolgfases (nog circa 600 woningen met een buurthuis en andere voorzieningen) stagneert. De ontwikkelaar heeft daarvoor onvoorziene (markt)omstandigheden opgevoerd. De gemeente en ontwikkelaar zijn intensief in gesprek om verdere stagnatie te voorkomen, specifiek voor het betaalbare woningsegment (sociale en middeldure huurwoningen). Dit leidt reeds tot een latere oplevering van de eerste sociale huurwoningen dan oorspronkelijk beoogd.

De ontwikkelaar heeft een aangepast voorstel gedaan voor het eerder uit verkoop gehaalde plandeel fase 2A. Dit wordt verder uitgewerkt om - na gemeentelijke instemming - een nieuwe vergunningaanvraag in te kunnen dienen.

Holland Park Zuid

Voor Holland Park Zuid is in 2019 een stedenbouwkundig plan als onderlegger voor het bestemmingsplan en exploitatieplan vastgesteld. Het perceel van Filadelfia is op basis van een uitspraak door de Raad van State consoliderend bestemd en als zodanig verwerkt in het bestemmingsplan Holland Park 2023. Deze situatie leidt tot een noodzakelijke aanpassing van het stedenbouwkundig plan, voor het onderdeel 'Sportblok'.

De verschillende grondeigenaren in Holland Park Zuid zijn voornemens de gronden te verkopen aan derden / ontwikkelaars. De gemeente wil medewerking verlenen (onthefing van de aanbiedingsplicht Wvg) en heeft daarvoor in juli 2022 een voorwaardenset vastgesteld (B&W) en verstrekt aan de grondeigenaren.

Inholland heeft - als eerste grondeigenaar - haar perceel verkocht. AM Vastgoed is de (beoogd) ontwikkelende partij voor ruim 400 woningen in het 'Steigerblok'. Een ambtelijk startoverleg met de ontwikkelaar heeft inmiddels plaatsgevonden.

Stichting Filadelfia heeft zich gemeld met ontwikkelvoornemens op haar perceel (uitbreiding maatschappelijke functie en woningbouw in hoge dichtheid). De gemeente heeft aangegeven op dit moment geen kans of aanleiding te zien daar navolging aan te geven en richt zich primair op de realisatie van de woningbouwplannen die al mogelijk zijn.

Campus Diemen

De gemeente en initiatiefnemer/eigenaar Greystar zijn met elkaar in gesprek over een uitbreiding van het (woon)programma op de Campus inclusief opwaardering van het (openbaar) gebied. Onderdeel van die uitbreiding is het realiseren van huisvesting voor senioren. Nadat diverse onderzoeken zijn verricht om te bepalen of tot een haalbare ontwikkeling kan worden gekomen, wordt nu gewerkt aan het ruimtelijk Programma van Eisen en wordt in dat kader een eerste participatiestap georganiseerd dit najaar.

2.1.3 Voortgang Spooronderdoorgang

Programma Gebiedsontwikkeling

Het project Spooronderdoorgang bestaat uit de realisatie van een spooronderdoorgang in de Ouddiemerlaan en daaropvolgend de herinrichting van de stationsomgeving.

De realisatie van de spooronderdoorgang bevindt zich in de afrondende fase. Op 10 juni 2023 heeft de feestelijke opening plaatsgevonden. Voor de volgende fase van het project wordt de herinrichting van de stationsomgeving verder opgepakt. Het participatietraject voor de inrichting van het Van Gemertplantsoen is afgerond. De input van bewoners is verwerkt zodat de realisatie samen met het P+R terrein medio 2024 kan starten.

2.2 Voortgang toegezegde onderwerpen Raad

In deze paragraaf wordt de Raad geïnformeerd over de voortgang van toegezegde onderwerpen. Het is niet nodig dat de Raad hierover een besluit neemt.

2.2.1 Aanvragen omgevingsvergunningen met een uitgebreide procedure

Programma Gebiedsontwikkeling

Vanuit de bestuurlijke toezeggingen is het volgende afgesproken: zodra dit aan de orde is (dus bij een aanvraag om vergunning die onder deze categorie valt) zal de gemeenteraad via een kwartaalbrief worden geïnformeerd.

Overzicht ontvangen aanvragen om omgevingsvergunningen met uitgebreide procedure:

Prinses Irenestraat naast nummer 5 (kadastraal bekend Diemen, F, nr. 95) te Diemen	
Betreft	Het bouwen van een woon-/werk woning.
Voortgang	De ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen voor het realiseren van een woon-werkwoning op het adres Prinses Irenestraat 3 hebben zes weken ter inzage gelegen. Er is door meerdere omwonenden één gezamenlijke zienswijze ingediend. Planning is dat de gemeenteraad in januari 2024 een besluit neemt over het verlenen van de verklaring van geen bedenkingen waarna de omgevingsvergunning definitief kan worden verleend. Na besluitvorming in de raad kan de nieuwbouw van start gaan.
Verwachte verlening ¹	Q1 2024

Stammerdijk 23	
Betreft	Moderniseren manege.
Voortgang	Adviesronde loopt, verzoek om aanvullende informatie gedaan.
Verwachte verlening ¹	Q3 2023

¹ Indien zienswijzen tegen de ontwerp Vvgb ontvangen worden, gaat het plan opnieuw naar de raad (hierdoor schuift de vergunningverlening ca. 2 maanden op)

2.2.2 Bouw sociale en midden-(huur)woningen

Programma Gebiedsontwikkeling

Bij de bespreking van de 2e kwartaalbrief 2022 is door de raad verzocht regulier inzicht te geven in de bouw van sociale (huur)woningen. Toezegging is om voortaan in in de 4e kwartaalbrief te rapporteren over de voortgang van de woningaantallen. Onderstaand de stand van zaken en de prognose per 1 oktober 2023.

Naam (deel)project		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Sociale huur Lager dan € 808	Pantage de Sniep				20		
	HP West				117	109	
	HP Zuid					113	338
	Hof van Saan				40		
	Buitenlust				38		
	Campus Diemen-Zuid					115	
	Harmonielaan					100	
	De Griend						100
Subtotaal		-	-	-	215	437	438
Midden huur Tussen € 808 en € 1.129 ²	Pantage de Sniep				15		
	HP West	65			115		
	HP Zuid					75	225
	Hof van Saan				27		
	Campus Diemen-Zuid					76	
Subtotaal		65	-	-	157	151	225

² In de "Verordening doelgroepen woningbouw Diemen 2019" (hierna: 'Doelgroepenverordening') is maximale aanvangshuurprijs voor middeldure huurwoningen vastgelegd.

2.2.3 Schuldenpositie

Programma Financiën

In de Auditcommissie van 26 mei 2020 is besloten om bij de 2^e kwartaalbrief en de 4^e kwartaalbrief u te informeren over de stand van zaken omtrent de schuldenpositie van de gemeente.

Voor de financiering van investeringen trekt de gemeente leningen aan. Binnen Diemen doen we aan totaalfinanciering. Dat wil zeggen dat we niet voor iedere investering een aparte lening aantrekken maar dat we over de jaren heen kijken welke financieringsbehoefte het totaal aan investeringen oplevert. Voor de financiering maken we gebruik van kortlopende (korter dan 1 jaar) en langlopende leningen (langer dan 1 jaar).

Kortlopende leningen

Omdat tot vorig jaar de rente voor kortlopende leningen negatief was, was het aantrekkelijk om kort geld te lenen. Inmiddels is de rente opgelopen en maken we eerder gebruik van langlopende leningen. Voor het opvangen van kortdurende kastekorten maken we gebruik van kortlopende leningen. In 2023 hebben we korttijdelijk € 5 miljoen geleend. De rente hierover bedroeg 2,4% (€ 30.000). Voor de betaling van kortlopende rente was een budget beschikbaar van € 5.000. Dit budget dient met € 25.000 verhoogd te worden.

Rente langlopende leningen

Binnen Diemen zijn we fors aan het investeren (bijvoorbeeld de ondertunneling van het spoor en verbouwing van de Omval). Om dit te kunnen betalen hebben we in februari 2023 een nieuwe langlopende lening aangetrokken. Dit doen we conform de afspraken in het Treasurystatuut. Onderstaand een overzicht van huidige langlopende leningen.

Portefeuille langlopende leningen				
Geldgever	Soort lening	Huidige boekwaarde	Jaar aflossing	Rente-percentage
BNG	Fixe	6.000.000	2024	1,949%
Provincie Groningen	Fixe	5.000.000	2025	1,300%
BNG	Fixe	5.000.000	2025	1,958%
BNG	Fixe	7.500.000	2031	0,900%
Aegon Levensverzekering	Fixe	7.500.000	2035	1,030%
BNG	Fixe	6.000.000	2036	1,550%
BNG	Fixe	7.500.000	2042	2,080%
BNG	Fixe	5.000.000	2043	3,110%
Totaal		49.500.000		

Deze leningen brengen in 2023 een rentelast met zich mee van € 800.000. Geraamd is een budget van € 700.000. De hogere rentelasten zijn het gevolg van de snel stijgende rente. In 2023 is een verhoging van € 100.000 nodig.

2.3 Nieuwe ontwikkelingen met mogelijk financieel risico of kans

In deze paragraaf wordt de raad geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen die geen effect hebben op het rekeningresultaat. Het gaat hierbij om besluiten waarvan het college vindt dat deze kenbaar gemaakt moeten worden aan de raad. Dit kan gaan om (mogelijke) risico's die in eerste instantie binnen bestaande programmabudgetten zijn op te vangen. Het is niet nodig dat de raad hierover een besluit neemt. In deze kwartaalbrief zijn geen nieuwe risico's te melden.

2.4 Ontwikkelingen opvang vluchtelingen

In deze paragraaf nemen we de ontwikkelingen op die betrekking hebben op de opvang van vluchtelingen. Er komen zowel ontwikkelingen met een financieel effect aan de orde als ontwikkelingen die een meer informatief karakter hebben.

2.4.1 Opvang ontheemden Oekraïne

Programma Financiën

Van het Rijk hebben wij voor opvang van vluchtelingen uit Oekraïne ongeveer € 3.185.000 ontvangen (leefgeld en huisvestingskosten). Wij denken dit jaar € 485.000 te besteden (leefgeld € 370.000 en huisvestingskosten € 115.000). Per saldo wordt € 2,7 miljoen voor huisvesting niet besteed. Omdat wij dit budget komende jaren nodig hebben voor dit doel, stellen wij voor dit bedrag vooralsnog aan de Algemene reserve toe te voegen. Wanneer duidelijk is wanneer dit geld nodig is, komen wij met een budgetclaim in een Kwartaalbrief.

2.5 Nieuwe ontwikkelingen met financieel effect in 2023

In deze paragraaf komen de ontwikkelingen aan de orde die een financieel effect hebben. Dit kunnen ontwikkelingen zijn met een effect op het rekeningsaldo of betrekking hebben op de inzet van reserves. Ook aanpassingen van investeringsbudgetten komen in dit hoofdstuk aan bod. Het betreft begrotingswijzigingen waarover de raad besluiten moet nemen.

2.5.1 Specifieke uitkering algemene bijstand, LKS, IOAW, IOAZ en BBZ (levensonderhoud zelfstandigen)

Programma Sociaal

Voor het betalen van de bijstandsuitkeringen ontvangt de gemeente Diemen jaarlijks een specifieke uitkering vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Volgens de definitieve beschikking die wij recent hebben ontvangen wordt deze specifieke uitkering voor 2023 verhoogd met € 828.000. Dit komt doordat het macro-budget (het landelijk te verdelen budget) is toegenomen met 643 miljoen. Ook bepaalt het rijk de hoogte van deze uitkering middels diverse maatstaven. Eén maatstaf is de wegingsfactor van het aantal inwoners. Inderdaad maakt Diemen een bevolkingsgroei door, echter is deze bevolkingsgroei op dit moment niet terug te zien in het aantal uitkeringsgerechtigden in Diemen. Hierdoor verwachten wij binnen het reeds begrote budget voor uitgaven te blijven. Wij stellen daarom voor om alleen de begroting van de inkomsten te verhogen met dit bedrag en niet de lasten. Hierdoor ontstaat een voordelig resultaat van € 828.000.

2.5.2 Garantiesubsidie Diemer Festijn

Programma Sociaal

Er is in 2023 een subsidiebeschikking afgegeven aan Stichting Diemer Festijn, waardoor zij de mogelijkheid krijgen een garantiesubsidie aan te vragen van maximaal € 25.000. Stichting Diemer Festijn heeft vervolgens, conform hun schriftelijke aanvraag, een voorlopige garantiesubsidie toegekend gekregen van € 13.000. Deze subsidie moet, naast de structurele subsidie die het Diemer Festijn ontvangt, nog worden verantwoord. Het is mogelijk dat de garantiesubsidie (deels) wordt terugbetaald, wanneer de inkomsten tijdens het Diemer Festijn voldoende zijn geweest om hun begroting rond te krijgen. Voor nu stellen we voor de begroting te verhogen met € 13.000.

2.5.3 Wet Inburgering (SPUK)

Programma Sociaal

In 2022 hebben wij van het Rijk € 209.000 ontvangen voor inburgering, die op de balans zijn gereserveerd. Inmiddels heeft het Rijk de verantwoording over 2022 beoordeeld. Op basis hiervan heeft het Rijk € 105.000 teruggevorderd. Omdat de kosten³ al in 2022 zijn gemaakt kan het restantbedrag van € 104.000 naar de Algemene middelen vrijvallen.

Mocht de situatie rond inburgering ingrijpend veranderen, bijvoorbeeld door toegenomen aantallen inburgeraars of veranderende verblijfsstatus van Oekraïense vluchtelingen, zullen wij alsnog een beroep doen op deze vrijgevallen middelen.

2.5.4 WSW (Pantar)

Programma Sociaal

Omdat de sociaal ontwikkelbedrijven (wsw) landelijk (financieel) onder druk staan heeft het kabinet extra middelen beschikbaar gesteld, mede als gevolg van de loon- en prijsontwikkeling (verhoging wettelijk minimumloon). De financiële compensatie is verwerkt in de meicirculaire en aangevuld in de septembercirculaire. In 2023 komt dit voor Diemen neer op € 190.000. Voorgesteld wordt om het budget met dit bedrag te verhogen.

2.5.5 Hersteloperatie kinderopvang

Programma Inkomen en Armoede

Zoals wij in de 3e kwartaalbrief hebben gemeld worden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag ook dit jaar kosten gemaakt. Op basis van de besteding tot en met september verwachten wij circa € 600.000 meer uit te geven dan is begroot.

Volgens afspraak tussen het Rijk en gemeenten worden de gemaakte kosten voor deze hersteloperatie gecompenseerd. Op grond hiervan stellen wij voor om zowel de lasten als de baten te verhogen met € 600.000.

2.5.6 Huuropbrengsten sportaccommodaties

Programma Vrije tijd

Al geruime tijd nemen de bezoekersaantallen in het sportcentrum Duran toe en nemen de zwemscholen meer uren af. Hierdoor realiseren wij jaarlijks meer dan is begroot. Voorzichtigheidshalve stellen wij voor de inkomsten te verhogen met € 100.000. Het gevolg van deze ontwikkeling is dat ook de exploitatiekosten zoals energiekosten toenemen. De stijging van de energiekosten worden mede veroorzaakt door de stijgende energietarieven. Dit maakt dat wij voorstellen de hogere inkomsten in te zetten voor de hogere energiekosten.

Bovenstaande betekent dat zowel de baten als de lasten worden verhoogd met € 100.000.

³ Zie Accountantsverslag 2022: Onjuiste balans bepaling G10 Inburgering, pagina 28.

2.5.7 RMC-middelen

Programma Onderwijs

De gemeente Diemen ontvangt, via de gemeente Amsterdam in de functie van contactgemeente, van het Rijk jaarlijks middelen voor de uitvoering van het Doorstroompunt (RMC). Voor 2023 ontvangt de gemeente een budget van € 66.000. Omdat in de begroting per saldo al rekening is gehouden met € 55.000, stellen wij voor om zowel de lasten als de baten te verhogen met € 11.000.

2.5.8 Erfpachtgronden afgekocht

Programma Gebiedsontwikkeling

Jaarlijks wordt in de 4e kwartaalbrief de begroting bijgesteld aan de hand van de laatste prognose van de gerealiseerde afgekochte erfpachten. De prognose is gebaseerd op de erfpachters die dit jaar zijn overgestapt op de in 2020 nieuw vastgestelde erfpachtvoorwaarden en daarbij hebben gekozen de erfpachtcanon eeuwigdurend af te kopen of de bloot eigendom hebben gekocht. Voor 2023 betekent dit een extra opbrengst uit afkopen en verkopen ten opzichte van het begrote bedrag van € 400.000.

Daartegenover staat dat de boekwaarde op de balans van de afgekochte erfpachtgronden moet worden afgeboekt. De waarde van deze boekwaarde is € 700.000. Beleidsregel is dat we de afgekochte erfpachtgronden verrekenen met de Algemene Reserve. In dit geval betekent dit een onttrekking van € 300.000 uit de Algemene Reserve. De hoge boekwaarde van de grond ten opzichte van de opbrengst, komt doordat een groot deel van de erfpacht-conversies van sociale huurwoningen (corporaties) dit jaar heeft plaatsgevonden. Deze kennen een relatief lage verkoopopbrengst.

In 2020, 2021 en 2022 waren de erfpacht af- en verkopen juist hoger dan de boekwaarde van de gronden op de balans en is respectievelijk € 105.000, € 1.112.000, en € 527.000 toegevoegd aan de Algemene Reserve. Over de jaren heen is de afdracht aan de Algemene Reserve uit de conversies erfpachten dus nog steeds hoger dan deze onttrekking die nu in 2023 plaatsvindt. Op het moment van schrijven lopen er nog overstapdossiers met een aantal erfpachters. Het is nog niet duidelijk of de verkoop in 2023 kan worden gerealiseerd. Zowel, dan wordt dit bij de jaarrekening aanvullend verwerkt.

2.5.9 Grondexploitaties

Programma Gebiedsontwikkeling

In het Meerjarenperspectief Grondzaken 2022 zijn de grondexploitaties van Holland Park West en Plantage De Sniep geactualiseerd. Deze mutaties zijn verwerkt in de begroting 2023 en leveren een rente-nadeel op van € 106.675.

2.5.10 Project Harmonielaan

Programma Gebiedsontwikkeling

In de eerste kwartaalbrief van 2022 heeft de raad ingestemd een voorbereidingskrediet van € 50.000 te verstrekken voor de initiatieffase van de zoeklocatie Harmonielaan voor de realisatie van sociale huurwoningen. In de eerste kwartaalbrief van 2023 heeft de raad met een ophoging van het voorbereidingskrediet van € 50.000 voor de definitiefase tot € 100.000 ingestemd. Voor het vervolg tot en met de vaststelling van de grondexploitatie wordt een aanvullend voorbereidings-krediet gevraagd van € 100.000.

Met dit krediet wordt het Stedenbouwkundig programma van eisen (SPvE) verder uitgewerkt met de daarbij behorende onderzoeken voor de realisatie van sociale en middeldure huurwoningen, inclusief de daarbij behorende communicatie en participatie. De grondexploitatie wordt op basis van het SPvE verder uitgewerkt inclusief de daarvoor benodigde ramingen. Met de beoogde toegelaten instelling wordt een intentieovereenkomst opgesteld.

Het SPvE en de grondexploitatie worden aan het einde van het eerste kwartaal/begin van het tweede kwartaal van 2024 aan het college en raad ter besluitvorming aangeboden. De gemaakte kosten uit de voorbereidingsfase worden gedekt uit de toekomstige grondexploitatie.

2.5.11 Geluidswerende maatregelen Oost-West As

Programma Leefomgeving en Klimaat

In 2022 zijn de infrastructurele werkzaamheden van het project de Oost-West as afgerond. In de 4e kwartaalbrief 2022 heeft een eerste voorschot op de financiële afsluiting plaatsgevonden. Van het batige resultaat is € 3.200.000 gestort in de Reserve Kwaliteitsplan Openbare Ruimte en is € 275.000 gedoteerd aan de Voorzieningen Groot Onderhoud Openbare Ruimte. Het project had meerdere financieringsbronnen, waaronder diverse subsidieregelingen. De toegekende subsidies zijn in 2022 definitief vastgesteld en ontvangen. Dat is de reden dat we het restantsaldo van het project Oost-West as (€ 1,24 miljoen) in de Jaarstukken 2022 hebben afgesloten. Dit terwijl er nog geluidwerende maatregelen nodig zijn in de jaren 2023 tot en met 2025.

Voor deze geluidwerende maatregelen vragen we voor 2023 € 60.000 budget aan om deze werkzaamheden uit te voeren, en stellen voor dit bedrag te onttrekken uit de Algemene Reserve.

2.5.12 Ontvangst 3^e Specifieke uitkering aanpak energiearmoede

Programma Leefomgeving en Klimaat

In augustus 2023 heeft de gemeente Diemen een derde Specifieke Uitkering (SPUK) van € 224.431 ontvangen vanuit het ministerie van BZK. Dit budget moet net als de twee eerdere SPUK's voor aanpak van energiekearmoede uit 2022 worden ingezet op voorlichting over energiebesparing en concrete maatregelen om de energierekening te verlagen. De eerdere twee SPUK's waren reeds gemeld in de betreffende kwartaalbrieven in 2022. Het budget vanuit de derde SPUK moet uiterlijk eind 2025 zijn ingezet. De bestedingstermijn voor de twee eerdere SPUK's uit 2022 is eveneens verlengd tot eind 2025. De verantwoording over deze drie SPUK's vindt dan integraal in 2026 plaats. Wij stellen voor de baten en lasten te verhogen met € 224.431.

2.5.13 Afvalstoffenheffing / meerkosten N.V. De Meerlanden

Programma Leefomgeving en Klimaat

Door de groei van Diemen halen we bij meer woningen afval op. Dit leidt tot hogere opbrengsten van de afvalstoffenheffing in 2023. Ten opzichte van 2022 zijn de opbrengsten met € 225.000 gestegen. Als gevolg daarvan zijn ook de kosten voor het inzamelen van het afval door de NV De Meerlanden gestegen.

Onlangs hebben we van NV De Meerlanden de halfjaarlijkse managementrapportage over 2023 ontvangen. Daaruit blijkt dat de Meerlanden op een groot tekort in 2023 uitkomt. Oorzaak hiervan is de wijze van indexeren. Afspraak was dat De Meerlanden de tarieven met een vertraging van twee jaar indexeert (t-2). In het verleden gaf dat geen problemen. Maar nu met de prijsinflatie van de afgelopen jaren leidt dit wel tot problemen. De Meerlanden heeft in de aandeelhoudersvergadering om een aanpassing van deze systematiek gevraagd (t-1). De aandeelhouders zijn hier in de vergadering van 12 oktober jongstleden mee akkoord gegaan. De aanpassing van deze systematiek heeft gevolgen voor 2023 en 2024.

Voor 2023 levert dit een extra kostenpost van € 225.000 op. Dit kan deels (€ 120.000) opgevangen worden door dit jaar de begrote dotatie aan de Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing te laten vervallen. Het verschil levert in 2023 een nadelig saldo van € 105.000 op binnen de afvalexploitatie. Dit verschil komt ten laste van het verwachte jaarrekeningsaldo 2023.

In de begroting 2024 hebben we met deze gewijzigde systematiek rekening gehouden in de tariefstelling.

2.5.14 Extra parkeergelegenheid Rustoord

Programma Leefomgeving en Klimaat

De afgelopen jaren zijn de zorgen toegenomen over de verkeersveiligheid op de Weesperstraat. Daarom is in 2022 afgesproken om snelheidsremmende maatregelen te realiseren op de aansluitingen van de Treubweg en Venserweg op de Weesperstraat. Deze maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren, gaan we begin 2024 realiseren. In 2019 is besloten om in het groengebied tussen Rustoord en de spoorlijn extra parkeergelegenheid voor 42 auto's te realiseren. Hiervoor is in de begroting een investeringskrediet opgenomen van € 50.000.

Inmiddels is de vraag naar extra parkeerplaatsen sterk verminderd, waardoor de nut en noodzaak voor de extra parkeercapaciteit is verdwenen. Gezien de ontwikkelingen is besloten om af te zien van het aanleggen van de extra parkeerplaatsen bij Rustoord. Het voornemen is om de € 50.000 die gereserveerd stond voor de extra parkeerplaatsen nu te besteden aan de aanpak van de kruisingen op de Weesperstraat.

Wij stellen daarom voor het investeringskrediet "Parkeerplaats groenstrook Rustoord" van € 50.000 in te zetten voor een nieuwe investering "Aanpassing kruisingen Weesperstraat". De kosten voor de aanpassing van de kruisingen op de Weesperstraat zijn geraamd op € 50.000. De verwachting is dat het geld dat gereserveerd staat voor de extra parkeergelegenheid volstaat om de kruisingen aan te passen. Als er geld tekort is, dekken we dit vanuit de voorziening verhardingen.

Het is mogelijk dat de Vervoerregio Amsterdam (VRA) een subsidie toekent voor het aanpassen van de kruisingen. Op dit moment wordt die mogelijkheid onderzocht. Dit zou kunnen leiden tot een financiële meevaller.

2.5.15 Riolering project 'Verkeersstructuur Diemen Zuid'

Programma Leefomgeving en Klimaat

De rioleringswerkzaamheden in het project Verkeersstructuur Diemen Zuid zijn uitgebreider dan vooraf ingeschat. Ook de aannemerskosten zijn aanzienlijk hoger dan ingeschat. De uitgebreidere werkzaamheden behelzen vervanging van de hemelwaterriolering door DIT-riolering (drainage, infiltratie en transport). De staat van de riolering is daarbij ook minder, waardoor meer vervanging dient plaats te vinden.

Het budget voor de rioleringswerkzaamheden wordt met € 535.000 verhoogd tot € 775.000. De kapitaallasten komen ten laste van de rioolexploitatie. Dit is een kostendekkende exploitatie die wordt verrekend met de egaliseringsreserve 'Rioleringszorg'. De hoogte van de rioolheffing is mede hierop afgestemd. De voorziening ontwikkelt zich positiever als voorzien in het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP).

2.5.16 Verlofsparen

Programma Samen Besturen

In de meest recente CAO is opgenomen dat ambtenaren aan verlofsparen mogen doen. Dit betekent dat zij hun bovenwettelijke vakantie opzij kunnen zetten om later op te nemen. Hierdoor kunnen in principe hun bovenwettelijke vakantie-dagen niet vervallen.

Om het sparen mogelijk te maken moet de gemeente een voorziening hiervoor instellen en vervolgens jaarlijks de middelen hierin reserveren. Omdat vooraf het niet of nauwelijks mogelijk is een inschatting maken hoeveel de ambtenaren lopende een boekjaar zullen sparen, stellen wij de voorziening te voeden bij het opstellen van de jaarstukken.

2.5.17 Nieuwe aanbesteding accountant

Programma Samen Besturen

De afgelopen maanden is samen met de andere DUO-gemeenten de aanbesteding doorlopen voor de accountantscontrole van de jaarstukken. In de raadsvergadering van 14 juni 2023 is de opdracht gegund aan de nieuwe accountant BDO accountants & adviseurs. Uit de aanbestedingsprocedure kwam naar voren dat de huidige prijszetting niet toereikend is. Het budget van € 60.000 dient met € 20.000 verhoogd te worden.

2.5.18 Opbrengsten leges burgerzaken

Programma Samen Besturen

Uit de cijfers van vorige jaren blijkt dat legesinkomsten aanzienlijk zijn gestegen (stijging 2021: € 330.000 en stijging 2022: € 197.000). Dit is met name veroorzaakt door de flinke groei van het inwoneraantal. Wij verwachten ook dit jaar hogere legesinkomsten te realiseren. Voorzichtigheidshalve ramen wij de stijging op € 130.000. Inherent aan deze stijging is de afdracht voor reisdocumenten en paspoort aan het Rijk. De stijging van de afdracht ramen wij op € 65.000. Per saldo resteert een voordelig verschil van € 65.000.

2.5.19 Personeelskosten (salaris / inhuur / kostentoerekening)

Programma Samen besturen

Salaris en inhuur

De totale personeelskosten binnen de gemeentelijk begroting bedragen € 20,5 miljoen. In de 4^e kwartaalbrief stellen we de personeelskosten bij. Door moeilijk invulbare vacatures, ziekte en zwangerschapsverlof hebben we in 2023 capaciteit ingehuurd om de dienstverlening van de gemeente door te laten gaan. Per saldo is er voor € 2,1 miljoen ingehuurd. Het grootste deel hiervan dekken we door niet ingezette salariskosten (€1,8 miljoen). Daarnaast dekken we de inhuurkosten vanuit ontvangen UWV-uitkeringen (€ 0,2 miljoen) en specifieke uitkeringen (€ 0,1 miljoen). Per saldo ontstaat een surplus van € 23.000.

Kostentoerekening

In deze kwartaalbrief worden de (personeels)-budgetten op de afdelingskostenplaatsen op basis van de werkelijke uren en kosten verdeeld naar de betreffende programma's. Per saldo levert dit een nadeel op van € 63.000 omdat er minder uren naar kostendekkende exploitaties zijn doorbelast dan begroot. Met name bij de grondexploitaties zijn minder uren doorbelast dan in eerste instantie waren begroot. Ook is inzichtelijk gemaakt welke uren aan de opvang van vluchtelingen is besteed. Zodoende kunnen we de capaciteitsinzet ook meenemen in de te declareren kosten.

2.5.20 Premie verzekeringen

Programma Financiën

In de 2e kwartaalbrief is als gevolg van een nieuwe aanbesteding de premie voor de aansprakelijkheidsverzekering met € 35.000 verhoogd. Nu we het einde van het jaar naderen zien we ook dat de premies van de vervoersmiddelen en het werkmaterieel met € 20.000 zijn gestegen als gevolg van meer schadegevallen.

De premie brandverzekering stijgt als gevolg van de hertaxatie van alle gemeentelijke gebouwen en het toenemende aantal schadegevallen. De premie is € 35.000 hoger. Per saldo is er sprake van een structurele verhoging van € 55.000. Het totaal bedrag aan verzekeringspremies bedraagt na deze verhogingen € 270.000.

2.5.21 Aanpassing aandelen NV De Meerlanden

Programma Financiën

In september 2021 is de raad geïnformeerd over de wijziging van de kapitaalstructuur van De Meerlanden N.V. Op 24 december 2021 is in de aandeelhoudersvergadering van De Meerlanden de aanpassing van de kapitaalsstructuur daadwerkelijk door de aandeelhouders vastgesteld. Door de aanpassing is het eenvoudiger om in de toekomst nieuwe aandeelhouders toe te laten treden en bovendien wordt de aandelenstructuur logischer en zijn eenvoudiger aanpassingen door te voeren. Daarmee kan De Meerlanden N.V. daadkrachtiger optreden bij eventuele uitbreidingen. Het aantal aandelen is gerelateerd aan het aantal aansluitingen (adressen) waarvoor De Meerlanden afval ophaalt. Dit aantal wordt jaarlijks geactualiseerd.

In deze kwartaalbrief informeren wij u over de gevolgen van de jaarlijkse herijking. Dit jaar leidt de herijking tot de aanschaf van 338 aandelen. De uitbreiding is het gevolg van de groei van Diemen. Hiermee komt het totaal aantal aandelen voor Diemen op 16.233 aandelen. De intrinsieke waarde van de aan te schaffen aandelen bedraagt € 215,92. De aanschafwaarde voor de aandelen bedraagt € 72.981,28. De aanschaf van de aandelen veroorzaakt een mutatie op de balans en verwerken we administratief in de Jaarrekening 2023.

2.5.22 Actualisering afschrijvingslasten

Programma Financiën

In de “Nota rente- en activabeleid 2016” is vastgelegd dat we starten met afschrijven in het boekjaar volgend op het jaar waarin de werkzaamheden zijn afgerond. In de 4e kwartaalbrief actualiseren we de afschrijvingslasten. Ten eerste verwerken we de stand van zaken zoals opgenomen in de Jaarstukken 2022. Vervolgens lopen we na welke investeringen niet meer in 2023 worden opgeleverd. Als de werkzaamheden niet meer in 2023 gedaan worden dan wordt er ook nog niet afgeschreven in 2024. Wanneer de realisatie later is dan verwacht (en dus begroot) levert dat in 2023 een voordeel op. Na actualisering is dat voordeel in € 1.305.000.

Onderstaand de belangrijkste investeringen die het voordeel opleveren.

Analyse afschrijvingslasten begroot/werkelijk	
Brede School Holland Park	€ 333.000
Vervanging Onderheide Wegen Centrum West	€ 228.000
Vervanging div. voertuigen wijkbeheer	€ 141.000
Busbaan	€ 133.000
Geluidschermen de Sniep	€ 107.000
Div investeringen huisvesting	€ 94.000
De Omval	€ 84.000
Openbare ruimte Sporthal	€ 69.000
Overige investeringen	€ 116.000
Totaal	€ 1.305.000

2.5.23 Gevolgen algemene uitkering septembercirculaire 2023

Programma Financiën

De publicatie van de Septembercirculaire 2023 door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelatie (BZK) op 19 september 2023, is aanleiding om de Algemene Uitkering voor Diemen te actualiseren. Per saldo zijn de financiële gevolgen van de Septembercirculaire voor alle jaren positief. In 2023 is het voordeel groter door de teruggave vanuit het Btw-compensatiefonds en de aanpassing van de maatstaven.

Beginstand Programmabegroting 2023	55.670
Effecten Septembercirculaire 2022	1.405
Effecten Decembereirculaire 2022	-295
Effecten Meicirculaire 2023	-1.025
Eindstand Meicirculaire 2023	55.755
Mutaties Septembercirculaire 2023	
Voorschot BCF-plafond 2023	545
Hoeveelheidsverschillen	650
IU / DU / SU	10
WOZ	15
3D's in het sociaal domein	25
Totaal effect Septembercirculaire 2023	1.245
Eindstand na Septembercirculaire 2023	57.000

Btw-compensatiefonds

Het Btw-compensatiefonds (BCF) is opgericht om btw weg te nemen als factor in de afweging van decentrale overheden tussen uitbesteden en inbesteden (uitvoering door de eigen organisatie). Voor marktpartijen is er zo een eerlijke kans om bij gemeenten en provincies 'binnen te komen'. Decentrale overheden kunnen betaalde btw terugvragen bij het compensatiefonds. Dit compensatiefonds wordt gevoed door een verlaging van het gemeentefonds. Afgesproken is dat wanneer er meer of minder aanspraak wordt gemaakt op dit compensatiefonds, eventuele middelen aanvullend worden onttrokken dan wel terugvloeien naar het gemeentefonds. Voor 2023 wordt een onderschrijding verwacht en vloeit een deel als voorschot weer terug ten gunste van het gemeentefonds.

Hoeveelheidsverschillen

Het gemeentefonds wordt berekend op basis van diverse maatstaven. Aan de hand van de laatste specificatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) zijn een aantal maatstaven definitief geworden en wijzigen dus niet meer. Hierdoor zijn hoeveelheidsverschillen ontstaan. De structurele effecten hiervan worden betrokken bij de Kadernota 2025 / Meicirculaire 2024.

2.5.24 Energiekosten

Diverse Programma's

Een betrouwbare prognose van de energiekosten maken is nog steeds lastig. Hoewel de energieprijzen dalen zijn de prijzen nog fors hoger dan twee jaar geleden. Het budget voor de energiekosten van het zwembad zijn eerder al verhoogd met € 300.000. Dit als gevolg van hogere huuropbrengsten en de compensatiemaatregelen. Voor het opvangen van de hogere energiekosten hebben we in de primitieve begroting een stelpost opgenomen van € 150.000. In deze kwartaalbrief verdelen we deze stelpost over de verschillende energiebudgetten binnen de begroting.

Per saldo staat er in 2023 € 975.000 geraamd voor energiekosten. Twee jaar geleden was dit nog € 530.000. In 2022 bedroegen de werkelijke kosten € 785.000. Pas bij de jaarrekening weten we wat het exacte kosten zijn. Naast de energieprijzen is daarbij natuurlijk ook het verbruik van belang. Door steeds vaker energiebesparende maatregelen door te voeren sturen we aan op een lager energieverbruik.

2.6 Verloop geraamd resultaat 2023

In onderstaand overzicht krijgt u een beeld van alle voorgestelde begrotingswijzigingen die in voorgaande paragraaf zijn genoemd en het effect daarvan op het geraamd resultaat 2021 na verwerking/vaststelling van deze kwartaalbrief.

Omschrijving		Programma	Bedrag	I/S
Primitieve begroting 2023			131	
Geraamd resultaat 1e kwartaalbrief 2023			-134	
Geraamd resultaat 2e kwartaalbrief 2023			-1.017	
Geraamd resultaat 3e kwartaalbrief 2023			-1.350	
Geraamd resultaat na 3e kwartaalbrief 2023			-2.370	
Voortgang grote projecten			-	
Voortgang toegezegde onderwerpen Raad			-125	
2.2.3	Schuldenpositie	Financiën	-125	S ⁴
Ontwikkelingen opvang vluchtelingen			30	
2.4.1	Opvang ontheemden Oekraïne	Inkomen en armoede	30	I
Algemene ontwikkelingen			3.015	
2.5.1	Specifieke uitkeringen (SPUK) - <i>verhoging baten</i>	Sociaal	828	I
2.5.2	Garantiesubsidie Diemer Festijn	Sociaal	-13	I
2.5.3	Wet inburgering (SPUK) - <i>vrijval Algemene Middelen</i>	Sociaal	104	I
2.5.4	WSW (Pantar)	Sociaal	-190	I
2.5.5	Hersteloperatie Kinderopvang: <i>verhoging lasten</i>	Inkomen en armoede	-600	I
	- <i>verhoging baten</i>		600	I
2.5.6	Huuropbrengsten sportaccommodaties: <i>'- verhoging baten</i>	Vrije tijd	100	S ⁴
	- <i>verhoging lasten</i>		-100	S ⁴
2.5.7	RMC-middelen: <i>'- Verhoging lasten</i>	Onderwijs	-11	I
	- <i>Verhoging baten</i>		11	I
2.5.8	Erfgronden afgekocht: <i>'- verhoging lasten</i>	Gebiedsontwikkeling	-700	I
	- <i>opbrengst gronden</i>		400	I
	- <i>ten laste van Algemene Reserve</i>		300	I
2.5.9	Grondexploitaties: <i>'-Rente-nadeel</i>	Gebiedsontwikkeling	-107	I
2.5.10	Project Harmonielaan: <i>- aanvullend voorbereidingskrediet € 100.000</i>	Gebiedsontwikkeling	Kapitaal- lasten	S ⁵
2.5.11	Geluidswerende maatregelen Oost-West as: <i>'- verhoging lasten</i>	Gebiedsontwikkeling	-60	I
	- <i>ten laste van Algemene Reserve</i>		60	I

⁴ De bijbehorende lasten zijn reeds verwerkt in de programmabegroting 2024

⁵ De bijbehorende lasten verwerken we via de kwartaalbrieven 2024 en/of in de kadernota 2025.

Omschrijving		Programma	Bedrag	I/S
2.5.12	Ontvangst derde SPUK aanpak Energiearmoede: - <i>verhoging lasten</i>	Leefomgeving en klimaat	-224	I
	- <i>verhoging baten</i>		224	I
2.5.13	Afvalstoffenheffing /meerkosten N.V. de Meerlanden:	Leefomgeving en Klimaat	-105	S ⁶
2.5.14	Investering extra parkeergelegenheid Rustoord: (€ 50.000)	Leefomgeving en Klimaat	Kapitaal- lasten	S ⁷
2.5.15	Riolering project 'Verkeerstructuur Diemen Zuid': (<i>verhoging budget € 535.000</i>)	Leefomgeving en Klimaat	Kapitaal- lasten	S ⁷
2.5.16	Verlofsparen	Samen besturen	-	S ⁷
2.5.17	Nieuwe aanbesteding accountant	Samen besturen	-20	S ⁶
2.5.18	Opbrengsten leges burgerzaken	Samen besturen	65	S ⁶
2.5.19	Personeelskosten (salaris / inhuur / kostentoerekening)	Samen besturen	-40	I
2.5.20	Premie verzekeringen	Financiën	-55	S ⁷
2.5.21	Aanpassing aandelen N.V. de Meerlanden	Financiën	-	-
2.5.22	Actualisering afschrijvingslasten	Financiën	1.305	I
2.5.23	Algemene Uitkering (Septembecirculaire 2023)	Financiën	1.243	I
2.5.24	Energiekosten	Diverse	-	-
Totaal wijziging 4e kwartaalbrief			2.920	
Saldo na 4e kwartaalbrief			550	

⁶ De bijbehorende lasten zijn reeds verwerkt in de programmabegroting 2024

⁷ De bijbehorende lasten verwerken we via de kwartaalbriefen 2024 en/of in de kadernota 2025.